

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန

ကုသရေးဦးစီးဌာန

COVID-19 ရောဂါ သံသယလူနာများနှင့် ရောဂါပိုးတွေ့ရှိသူ လူနာများအား လူနာတင်ယာဉ်ဖြင့်
လွှဲပြောင်းပေးပို့ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်

Version - DoMS/COVID-19/Ambulance/Version 01-2020

Date - 7 May 2020

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန
ကုသရေးဦးစီးဌာန

COVID-19 ရောဂါ သံသယလူနာများနှင့် ရောဂါပိုးတွေ့ရှိသူ လူနာများအား လူနာတင်ယာဉ်ဖြင့်
လွှဲပြောင်းပေးပို့ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်

လူနာများအား ရွှေ့ပြောင်းရာတွင် ရောဂါကူးစက်မှု မရှိစေရေးအတွက် ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်း
လမ်းညွှန်များအတိုင်း တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ -

- COVID-19 ရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ စောင့်ကြည့်လူနာ (Person under investigation - PUI) များကို ရောဂါပိုးတွေ့ရှိနိုင်သူ အဖြစ် သတ်ပြု သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း ပြုလုပ်ရပါမည်။
- လူနာ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုပြုလုပ်ရာတွင် သွားရောက်ပို့ဆောင်မည့် ဆေးရုံ/ဆေးကုသမှု ဌာနသို့ ကြိုတင်အကြောင်းကြား(ကြိုတင်အကြောင်းကြား)၍ ညှိနှိုင်းပြီး လိုအပ်သည်များ ပြင်ဆင်ပြီးမှ ပို့ဆောင်ရပါမည်။
- လူနာအား လွှဲပြောင်းပေးပို့ခြင်း မပြုမီ အရေးပေါ် လိုအပ်မည့် ဆေးကုသမှုများကို ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊ စီစဉ်ပေးလိုက်ခြင်းကို လွှဲပြောင်းပေးပို့မည့် ဆေးရုံ/ဆေးခန်းမှ ပြုလုပ်ရပါမည်။
- လူနာအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့် လမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်ရာတွင် အချိန်တိုပြီး လူနာအတွက် သက်တောင့်သက်သာ ဖြစ်စေမည့် လမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်ရပါမည်။
- လိုအပ်ပါက ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ ကူညီပေးနိုင်ရေးအတွက် လူနာအား သယ်ဆောင်သွားမည့် လမ်းကြောင်းရှိ ဆေးရုံများသို့ ကြိုတင်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

လူနာတင်ယာဉ်

- လူနာအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့်ယာဉ်သည် အနည်းဆုံး စံညွှန်းမီလူနာတင်ယာဉ် Standard Ambulance ၏ စံနှုန်းပြည့်မီရပါမည်။
- Category C (SARI) လူနာအမျိုးအစား သို့မဟုတ် အထူးကြပ်မတ်ကုသမှု လိုအပ်သော လူနာ ဖြစ်ပါက သယ်ယူပို့ဆောင်သော ယာဉ်သည် Advanced Ambulance ၏ စံနှုန်းများ ပြည့်မီသည့် လူနာတင်ယာဉ်ဖြစ်ရပါမည်။
- လူနာအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့် လူနာတင်ယာဉ်သည် လေဝင်လေထွက်စနစ် ကောင်းမွန်သော ယာဉ် ဖြစ်ရပါမည်။
- လူနာတင်ယာဉ် မောင်းနှင်ခန်းနှင့် လူနာခန်းကို အခန်းကန့်သတ်ထားရပါမည်။

လူနာတင်ယာဉ်နှင့် အသက်ကယ်ပြုစုကုသမှုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော အခြေခံပစ္စည်းများ ပါရှိရပါမည်။ (ပူးတွဲ ‘က’)

လူနာတင်ယာဉ်ဖြင့် လိုက်ပါမည့်သူ

- လူနာအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့်သူ အနည်းဆုံး (၂)ဦး လိုအပ်ပြီး အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များ သည် COVID-19 ရောဂါ၏ ကူးစက်မှု သဘောတရားများကို နားလည်၍ အသက်ကယ် ပြုစုကုသမှုကို နားလည်တတ်ကျွမ်းသူများ ဖြစ်ရပါမည်။
- လိုက်ပါမည့်သူအရေအတွက်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် စီမံခန့်ခွဲရမည်။
- လူနာတင်ယာဉ်ပေါ်သို့ လူနာ၏ မိသားစုများ အပါအဝင် မသက်ဆိုင်သူများ လိုက်ပါခြင်း မပြုရပါ။
- ရောဂါအခြေအနေပြင်းထန်သည့် လူနာနှင့် ကုသမှုလိုအပ်သည့် လူနာများ အတွက် လွှဲပြောင်း ပေးပို့မည့် သက်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံမှ ဆရာဝန် တစ်ဦး၊ သူနာပြု တစ်ဦး လိုက်ပါ ပို့ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- လိုအပ်ပါက လူနာအား အသက်ကယ်ကုသမှုပြုလုပ်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံများနှင့် ဆက်သွယ်၍ ကုသမှုအထောက်အကူပြုနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

Personal Protective Equipment (PPE) ဝတ်ဆင်ခြင်း

- လူနာအား ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မည့်သူအားလုံးသည် Personal Protective Equipment (PPE) ပြည့်စုံစွာ ဝတ်ဆင်ရမည်။ PPE တွင် N95 Mask သည် အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။
- အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါလက္ခဏာ ရှိသော လူနာကို Surgical Mask တပ်ဆင်ပေးရမည်။ (Gown ဝတ်ဆင်ရန် မလိုအပ်ပါ)
- သယ်ပို့သည့် လမ်းကြောင်းတွင် မလိုအပ်ဘဲ ရပ်တန့်ခြင်း၊ နားခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။
- လူနာအား ယဉ်ကျေးပျူငှာစွာ ဆက်ဆံပါ။
- လူနာအား လွှဲပြောင်းပေးအပ်ပြီးပါက သတ်မှတ်ထားသော နေရာ၌သာ PPE ကို စနစ်တကျ ပြန်ချွတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း

- လူနာအတွက် အသုံးပြုခဲ့သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို သတ်မှတ်အရောင်များအတိုင်း (ဆေးထိုးအပ်ကဲ့သို့ ချွန်ထက်သောပစ္စည်းများကို အနီရောင်ပုံး သို့မဟုတ် ချွန်ထက်သောပစ္စည်းထည့်သည့် ပုံး၊ PPE အပါအဝင် အခြား စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို အဝါရောင်အိတ်ကို နှစ်ထပ်အသုံးပြုခြင်း) ထည့်သွင်းခွဲခြား၍ အမှိုက်အိတ်ပေါ်တွင် ဇီဝ အန္တရာယ် အမှတ်အသား (Biohazard Symbol) ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြထားရန် ဖြစ်ပါသည်။

ပိုးမွှားသန့်စင်ခြင်း

- လူနာတင်ယာဉ် ပိုးမွှားသန့်စင်ရန် PPE အပြည့်အစုံဝတ်ဆင်၍ လူနာသယ်ယူသည့်ကာလအတွင်း လူနာနှင့် ထိတွေ့မှုရှိသော ညစ်ပေလာသည့် မျက်နှာပြင်များအားလုံးကို Alcohol > 70% သို့မဟုတ် 1:50 Hypochlorite Solution (1000 ppm) ကို Spray ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆေးရည်ဆွတ်ထားသော အဝတ်ဖြင့် လည်းကောင်း သေချာစွာ သုတ်ပြီး (၁၀)မိနစ်ထားပါ။ ထို့နောက် ရေဝတ်ဖြင့် ထပ်မံ သုတ်ပါ။

References:

- (၁) ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန(ယခင်အခေါ်အဝေါ်) ပုဂ္ဂလိကကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာဗဟိုအဖွဲ့၏ (၁၆-၃-၂၀၂၀)ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၂၉/၂၀၁၅
- (၂) ရန်ကုန်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး၏ COVID-19 positive cases : Transport Services to Designated Hospitals, Yangon Region
- (၃) Prehospital Emergency Medical Services (EMS) COVID-19 Recommendations, PAHO
- (၄) ကုသရေးဦးစီးဌာန၏ COVID-19 ရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ ဆေးရုံများတွင် ရောဂါကူးစက်မှုကာကွယ် ထိန်းချုပ်ရေး လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (Version 3)
- (၅) 2019–Novel Coronavirus (2019–nCoV) ကူးစက်မှု ရှိ/မရှိ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ခံယူနေရသူ (Person Under Investigation) (သို့မဟုတ်) ရောဂါကူးစက်မှု အတည်ပြုပြီးသော သူများထံမှ အခြားသူများသို့ ရောဂါမကူးစက်စေရေးအတွက် ပိုးမွှားသန့်စင်ရေး (Decontamination & Disinfection) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၁-၂-၂၀၂၀)
- (၆) Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) ဖြစ်ပွားနေစဉ် ကာလအတွင်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲခြင်း လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (Version 1.0)(၇-၄-၂၀၂၀)
- (၇) ဆေးတက္ကသိုလ်(၁)ရန်ကုန်၊ အရေးပေါ်ကုသမှုဆေးပညာဌာန၏ Lecture powerpoint on Ambulance Equipment and Application in Pre hospital care training

COVID-19 ရောဂါ လူနာအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့် လူနာတင်ယာဉ်တွင် ပါဝင်ရမည့်
အခြေခံပစ္စည်းများ

- Blood pressure cuff
- Stethoscope
- Pen light
- Pulse oxymeter
- Thermometer
- Glucometer
- 2 sets of oropharyngeal airways –size 0–5
- 2 sets of nasopharyngeal aw – size 6–8
- Hand held or electric suction device
- 2 portable oxygen cylinders (capacity for 15L/min for 30 minutes
- Sufficient on board oxygen supply for enough time of transport.
- 5 adult and child non breather oxygen masks
- 5 adult and child nasal cannula
- 2 adult and child bag valve– Ambu bags
- AED – automatic Electrical Defibrillator
- Emergency box with necessary medicines and syringes